

ลักษณะผู้เรียนกับแนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์: กรณีศึกษานักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

Characteristics of Learners and Theses Supervision : Case Study of
Graduate Students in Early Childhood Education Study, Curriculum and
Instruction Program, Sukhothai Thammathirat Open University

ชนิพรรณ จาติเสถียร

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

Chanipun Chartisathian

Department of Education, Sukhothai Thammathirat University

Received: December 9, 2022 / Revised: February 13, 2023 / Accepted: February 18, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและแนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่สอดคล้องกับลักษณะของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ด้วยวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้กรณีศึกษา ผู้ให้ข้อมูล คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ (แผน ก) หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ (แผน ข) จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบบันทึกการสัมภาษณ์และการสังเกต และแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า ลักษณะของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อธิบายได้เป็น 4 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 ผู้มุ่งมั่น มีความกระตือรือร้นมาก มุ่งงานให้สำเร็จ แนวทางการให้คำปรึกษา คือ วางแผนงานร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาตั้งเป้าหมายการทำงานและจัดการบริหารเวลาตนเองได้ ลักษณะที่ 2 ผู้ประสานสัมพันธ์ ชอบเข้าสังคม ชื่นชอบงานที่เปิดโอกาสให้ประสานงานและได้พูดคุยกับคนอื่น ๆ แนวทางการให้คำปรึกษา คือ จัดให้มีรูปแบบการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ทำให้ได้เจอเพื่อนคนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดจากกันและกัน ลักษณะที่ 3 ผู้ยอมรับ เข้าใจกับคนได้ง่าย ชี้แจงใจ ชอบการทำงานเป็นกลุ่ม กลัวการตำหนิ แนวทางการให้คำปรึกษา คือ อาจารย์เป็นผู้เข้าหาและคอยติดตามงานอย่างต่อเนื่อง โดยไม่กดดัน มอบหมายงานทีละขั้น และ จัดให้มีรูปแบบการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และลักษณะที่ 4 ผู้รอบคอบ เป็นคนมีเหตุผล ละเอียดยรอบคอบ ชอบงานที่ต้องใช้ความคิด แนวทางการให้คำปรึกษา คือ ช่วยสะท้อนในสิ่งที่นักศึกษายังไม่เข้าใจ และให้ความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่นักศึกษายังขาดความเข้าใจ

คำสำคัญ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ลักษณะผู้เรียน แนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

The purpose of this research was to study characteristics and approaches to theses supervision that fit the characteristics of graduate students in early childhood education study, curriculum and instruction program at Sukhothai Thammathirat Open University. This study employed qualitative research using case studies. The informants were nine graduate students in early childhood education study, curriculum and instruction program at Sukhothai Thammathirat Open University whom are in the process of completing dissertations or independent studies. The instruments used for data collection were interview and observation form and an in-depth interview form. Data was analyzed by content analysis.

Findings revealed that the characteristics of graduate students in early childhood education study, curriculum and instruction program at Sukhothai Thammathirat Open University could be described into 4 groups. The first group was “work-oriented” group, characterized by being very enthusiastic, focus on getting a job done. Appropriate actions in supervising this group were to work collaboratively to create a plan, so that students could set their own goals and manage time more efficiently. The second group was “coordinator” group that could be described as sociable, enjoyed work that opens an opportunity to coordinate and interact with others. Suitable actions in supervising this group were to supervise in a small group setting that allow them to meet other peers to exchange ideas. Actions needed in supervising this group were advisor should be the one whom makes an approach and monitor consistently while trying to avoid tension, assign tasks step by step, and supervise in a small group. The fourth group was “judicious” group which characterized as reasonable, meticulous, enjoy work that requires thinking. Appropriate actions in supervising this group were to identify what students didn’t understand and assist them in gaining knowledge on that topics.

Keywords: Graduate students, Characteristics of learners, Theses supervision

บทนำ

การพัฒนาครูในยุคปัจจุบันยังเป็นเรื่องจำเป็นในการขับเคลื่อนคุณภาพทางการศึกษา การพัฒนาครูนั้นมีหลากหลายวิธีการ วิธีการหนึ่ง คือ การเข้าเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้และความเข้าใจในศาสตร์ที่สนใจ ในปัจจุบันมีหลายสถาบันที่เปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาที่ต้องการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ โดยสามารถทำควบคู่ไปกับการปฏิบัติงาน ดังที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงหลักสูตรและการสอน ได้เปิดหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัย ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นครูได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้หลักสูตรดังกล่าวจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ที่มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา และพัฒนาให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถระดับสูง โดยใช้กระบวนการวิจัย เพื่อให้สามารถถูกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้ ดังจะเห็นได้จากการกำหนดการจัดการศึกษาให้มีการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและ

ประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม (“Notifications of the Commission on Higher Education Standards Regarding Standard Criteria for Graduate Studies Programs B.E. 2022”, 2562) กล่าวได้ว่า การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาไม่เพียงเป็นเรื่องของการพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ที่ศึกษาอยู่ พัฒนาทักษะสำคัญต่าง ๆ หรือสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและลักษณะบุคคล (character) ที่เหมาะสมเท่านั้น แต่ต้องสามารถทำวิจัยเพื่อต่อยอดความรู้และเชื่อมโยงความรู้ใหม่ได้

การทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของนักศึกษาที่ต้องดำเนินการเพื่อให้สำเร็จการศึกษา ซึ่งผลจากการศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่า การดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นเรื่องที่ท้าทายอย่างยิ่ง ด้วยมีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อการทำวิทยานิพนธ์ เช่น คุณลักษณะของนักศึกษาที่ขาดความรู้ความเข้าใจ การบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา ฯลฯ (Khotsumart & Apipalukul, 2012; Buajeen, Boonsri, Tantatsanawong, Paiwthayasiritham, & Nilvisase, 2017; Butwong, 2022) สอดคล้องกับประสบการณ์ส่วนตัวในฐานะการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาที่พบปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา โดยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ มีนักศึกษาบางส่วนที่ใช้เวลาในการศึกษามากกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมถึงมีนักศึกษาบางคนที่ยกกลางคันเพราะไม่สามารถดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จได้ ด้วยนักศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยเป็นนักศึกษาที่ทำงานเป็นครูปฐมวัยเต็มเวลาและเรียนควบคู่กัน จึงเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่มีการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการศึกษาทางไกล การเรียนการสอนจะใช้สื่อหลัก คือ สื่อสิ่งพิมพ์ ให้นักศึกษาศึกษาด้วยตนเองในเวลาและสถานที่ที่สะดวก รวมถึงมีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์อื่นๆ ได้แก่ การสัมมนาเสริม การสัมมนาเข้ม ที่นักศึกษาจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ตามที่แต่ละชุดวิชากำหนด โดยหากรวมชุดวิชาวิทยานิพนธ์หรือชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระแล้ว นักศึกษาที่ทำการเลือกเรียนแผน ก วิทยานิพนธ์จะเรียน 5 ชุดวิชา และนักศึกษาที่เรียนแผน ข จะเรียน 7 ชุดวิชา ซึ่งในแต่ละชุดวิชาอาจารย์จะมีโอกาสได้พบปะเผชิญหน้ากับนักศึกษา 2-3 ครั้งต่อชุดวิชา ทำให้ความใกล้ชิดและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ค่อนข้างน้อย ส่งผลต่อการทำความเข้าใจและเข้าใจลักษณะของนักศึกษาแต่ละคน โดยเฉพาะในช่วงที่นักศึกษาอยู่ในการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ที่นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด มีปฏิสัมพันธ์กัน โดยอาจารย์ทำหน้าที่ให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยมองว่าหากอาจารย์สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา รวมถึงมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของผู้เรียน รับทราบถึงจุดแข็งจุดอ่อน เข้าใจถึงลักษณะการเรียนรู้ ก็ย่อมจะช่วยให้สามารถสนับสนุนและกระตุ้นผู้เรียนได้ดีขึ้น ดังที่ Ngamjonguljij (2019) กล่าวว่า การที่อาจารย์เรียนรู้และเข้าใจลูกศิษย์จะช่วยให้มีวิธีการในการโน้มน้าวใจสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นแก่ลูกศิษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่ทำงานใกล้ชิดกับนักศึกษา และเป็นบุคคลที่คอยช่วยนักศึกษาตลอดกระบวนการวิทยานิพนธ์ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยให้คำแนะนำ การตรวจแก้ไขงาน การเสริมสร้างแรงจูงใจและเจตคติที่ดี รวมไปถึงการบริหารจัดการนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนมีลักษณะที่แตกต่างกัน บางคนมีความรับผิดชอบสูง ใช้การชี้แนะเพียงเล็กน้อย ในขณะที่บางคนขาดความพร้อมต้องการคำชี้แนะมากขึ้น ดังนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาจำเป็นต้องรู้จักลักษณะของนักศึกษาแต่ละคนเป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถบริหารจัดการและกำกับติดตามให้เหมาะสมกับนักศึกษา (Ritcharoon, 2020) จึงกล่าวได้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการทำวิทยานิพนธ์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Thanwisai & Ruengtragul (2014) ที่ชี้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปอย่างราบรื่น สอดรับกับ James & Baldwin (1999) ที่ได้กล่าวว่า หน้าที่อย่างหนึ่งของการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับตัวตน

ของนักศึกษา รวมถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของนักศึกษา ทั้งด้านวิชาการและส่วนตัว และ Dominguez (2006) ที่ชี้ว่าการสนับสนุนจากอาจารย์ที่ปรึกษาช่วยให้นักศึกษามีแรงจูงใจและแรงใจที่จะทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จ รวมถึงสามารถที่จะบริหารจัดการตนเองให้เกิดความสมดุลระหว่างการทำงานและการเรียน

ผลการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่ผ่านมาทั้งประเทศและนอกประเทศแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นสาเหตุหนึ่งของความสำเร็จและความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่โดยเฉพาะในประเทศเป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ และส่วนใหญ่เป็นเชิงปริมาณ ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้ยังไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของผู้เรียนและการนำลักษณะของผู้เรียนมาสัมพันธ์กับแนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจ จำเป็นต้องใช้อาศัยการสังเกต การสนทนาพูดคุย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนถึงความคิด ความรู้สึกให้เห็นเบื้องหลังของพฤติกรรม จึงจำเป็นต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การศึกษาในครั้งนี้จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา เพราะเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยให้อาจารย์มีความเข้าใจนักศึกษามากขึ้น และช่วยสร้างตระหนักถึงความสำคัญของการทำความเข้าใจลักษณะนักศึกษา รวมถึงมีแนวทางในการให้ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่สอดคล้องกับลักษณะของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ลักษณะของนักศึกษา กับแนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์: กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ แบบกรณีศึกษา

ผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษานี้ ผู้ให้ข้อมูล คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ (แผน ก) หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ (แผน ข) จำนวน 9 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การเลือกกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1. เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยเข้าเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2561-2565
2. เป็นนักศึกษาที่ได้หัวข้อวิทยานิพนธ์ (แผน ก) หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ (แผน ข) มีอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ และอยู่ในกระบวนการทำวิทยานิพนธ์อย่างน้อย 2 ปี แต่ยังไม่สำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์
3. มีความพร้อมที่จะให้ข้อมูลและสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกการสัมภาษณ์และการสังเกต มีลักษณะเป็นการบันทึกปลายเปิดที่ผู้วิจัยใช้เพื่อจดบันทึกเหตุการณ์และข้อมูลต่าง ๆ เช่น คำพูด สีหน้าท่าทาง น้ำเสียงตามสภาพที่แท้จริง ฯลฯ ขณะที่ทำการสัมภาษณ์

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง เรื่อง การเข้าใจและเข้าถึงธรรมชาติผู้เรียนผ่าน DISC Model: กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งมีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

2.1 ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องลักษณะบุคลิกภาพ

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง แบ่งคำถามเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ลักษณะบุคลิกภาพ 2) ลักษณะและวิธีการทำงาน 3) ประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับบัณฑิตศึกษา วิธีการเรียน และการได้รับการสนับสนุน แต่ละด้านประกอบด้วยคำถามย่อย ตัวอย่างคำถาม เช่น ขอให้นักศึกษาอธิบายเกี่ยวกับบุคลิกภาพและนิสัยของตนเอง ขอให้ศึกษาเล่าถึงวิธีการที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์/การเรียน เวลาเผชิญปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ รู้สึกอย่างไรและฝ่าฟันปัญหาอย่างไร เป็นต้น มีจำนวนคำถามทั้งหมด 21 ข้อ โดยระหว่างการสัมภาษณ์สามารถยืดหยุ่นแนวคำถามได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งในด้านถ้อยคำที่ใช้ในการสนทนาและลำดับการใช้คำถาม รวมถึงการถามคำถามย่อยในประเด็นเดียวกันเพิ่มเติม

2.3 ตรวจสอบเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำเครื่องมือส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เป็นอาจารย์ที่เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา จำนวน 2 ท่าน และอาจารย์อีก 1 ท่าน ที่มีประสบการณ์และความเข้าใจระบบการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา ความครอบคลุม ความเหมาะสม และการใช้ภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนตามเกณฑ์ คือ

1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้อง/ความเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้อง /ความเหมาะสม

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้อง/ความเหมาะสม

ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือพบว่า ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือได้ค่าที่ 1.00 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (IOC > 0.5) (Gamegade, 2010) ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในเรื่องการเพิ่มคำถาม อาทิ ก่อนที่จะถามเกี่ยวกับวิธีการที่นักศึกษาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์/การเรียน เสนอให้สอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ก่อนที่จะมาเรียน เหตุผลในการตัดสินใจเข้าเรียน นอกจากนี้เสนอให้ปรับลำดับข้อความ ให้ขยายความเพิ่มเติมในบางคำถามระหว่างที่ทำการสัมภาษณ์ และปรับภาษาเพื่อให้ผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเข้าใจตรงกันมากยิ่งขึ้น เช่น จากประเด็นคำถามว่า “มุมมองที่ผู้อื่นใช้อธิบายบุคลิกภาพและนิสัยของนักศึกษาเป็นอย่างไร” เป็น “คนอื่น (เช่นเพื่อนร่วมงาน นักเรียน คนในครอบครัว/ญาติ) มองว่านักศึกษาเป็นคนอย่างไร” เป็นต้น จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยในขั้นเตรียมการ ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์และกระบวนการของการวิจัย สอบถามและยืนยันความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยทางวาจา และแจ้งเรื่องการลงนามในหนังสือยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ทำการนัดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์ ผ่านการติดต่อทางโทรศัพท์ จากนั้นส่งหนังสือยินยอมเข้าร่วมการวิจัยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ลงนามและส่งกลับผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ (Line) จำนวน 9 คน สำหรับการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าผ่านโปรแกรม Microsoft Team โดยจะทำการส่งลิงก์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ล่วงหน้า 2-3 วันก่อนการสัมภาษณ์ ก่อนที่จะเริ่มการสัมภาษณ์ในวันเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการสัมภาษณ์ สิทธิต่าง ๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์ ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ การขออนุญาตในการบันทึกภาพและเสียง และการรักษาข้อมูลเป็นความลับ เพื่อนำข้อมูลไปอภิปรายหรือเผยแพร่ โดยจะไม่เปิดเผยชื่อจริงของผู้ให้ข้อมูล และเปลี่ยนชื่อจริงเป็นนามแฝง รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับงานวิจัย เพื่อเป็นการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล การสัมภาษณ์ใช้เวลาคนละ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมงครึ่ง ระหว่างการสัมภาษณ์จะมีการบันทึกภาพและเสียง รวมถึงการจดบันทึกข้อมูล โดยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์และการสังเกตควบคู่ไปด้วย เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคำพูด ท่าทาง สีหน้า อากัปกิริยาของผู้ให้ข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความเชื่อถือของข้อมูลในการสัมภาษณ์ด้วยการใช้การสรุปความหรือสะท้อนในบางช่วงของการสัมภาษณ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลว่า ข้อมูลที่ได้นั้นตรงตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลอย่างแท้จริง รวมถึงมีการย้อนถามเพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากบันทึกภาพและเสียงจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาถอดความแบบคำต่อคำ รวมถึงใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์และการสังเกตมาใช้ประกอบ เพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหาและบริบท และได้ตรวจสอบความถูกต้องด้วยการอ่านบทสัมภาษณ์ที่ถอดความเป็นตัวอักษร เปรียบเทียบกับคลิปภาพและเสียง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง มีการอ่านทบทวนบทสัมภาษณ์ที่เป็นตัวอักษรและข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์และการสังเกตหลายครั้ง เพื่อทำความเข้าใจกับข้อมูลในภาพรวม แล้วจึงถอดรหัสข้อความ (coding) โดยดึงข้อความในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึกจากข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน แล้วนำรหัสที่ได้มาเชื่อมโยงเป็นประเด็นหลัก โดยนำข้อความที่มีลักษณะร่วมกันมารวมไว้ด้วยกัน จากนั้นนำข้อมูลจากประเด็นหลักมาหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับประเด็นต่าง ๆ แล้วสร้างข้อสรุป เพื่อให้เห็นภาพรวมที่สะท้อนผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ลักษณะผู้เรียนกับแนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์: กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัย จำนวน 9 คน ทั้งหมดเป็นเพศหญิง มีอาชีพเป็นครูปฐมวัยสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล 1-3 ในการนำเสนอผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 9 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลอธิบายลักษณะของตนเองใน 3 มิติ คือ ลักษณะที่เป็นบุคลิกภาพ ลักษณะการทำงาน และลักษณะการเรียน ซึ่งเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์พบว่า ผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนแม้ว่าจะมีลักษณะที่แตกต่างบ้าง แต่ก็มีลักษณะสำคัญหลายประการที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถจัดกลุ่มตามลักษณะสำคัญได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

1 ลักษณะผู้มุ่งงาน

ผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะของผู้มุ่งงานมีลักษณะเป็นคนตรงไปตรงมา มีความกระตือรือร้นมาก คิดเร็ว ทำเร็ว ชอบแก้ปัญหา พุ่มเทก้งาน มุ่งงานให้สำเร็จ ชอบการแข่งขัน ให้ความสำคัญกับความคิดของตนเป็นใหญ่ มีจุดแข็ง คือ การมีเป้าหมายที่ชัดเจนด้วยการเป็นคนมีความตั้งใจและความมุ่งมั่นสูง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ให้สมบูรณ์ และสามารถวางแผนงานและดำเนินการให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ดังตัวอย่างคำพูดของผู้ให้ข้อมูล ดังนี้ “เป็นคนมีเป้าหมาย ทำอะไรก็มีเป้าหมาย มีขั้นตอน จะทำอะไรเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งเราจะเป็นคนวางแผน จะไม่ชอบถ้าคนวางแผนให้ และก็จะติดด้วยถ้ามีคนอื่นวางให้ (หัวเราะ)” มีจุดอ่อน คือ ในการทำงานหรือใช้ชีวิต บางครั้งใช้อารมณ์มากกว่าความเป็นเหตุผล เมื่อคิดแล้วจะรีบลงมือทำ ลักษณะการทำงานของผู้มุ่งงาน คือ มีแรงจูงใจในการทำงานสูง มักเลือกทำงานงานที่เป็นงานเดียวที่ตนเองได้เป็นผู้นำ มีโอกาสได้คิดและได้ริเริ่ม ชอบงานที่ท้าทายภายใต้บรรยากาศที่ได้ทำงานอิสระ และมีเพื่อนร่วมงานให้การสนับสนุนทางความคิด ดังตัวอย่างคำพูดว่า “หนูอยากให้ทำงานให้สำเร็จแบบสมบูรณ์ คือแบบมันต้องถูกต้อง และก็มีโอกาสในการทำงานที่หลากหลาย” เมื่อเผชิญกับปัญหา มักเลือกที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง โดยไม่พึ่งพาความช่วยเหลือจากผู้อื่น ลักษณะการเรียนจะมีความสอดคล้องกับลักษณะและพฤติกรรมการทำงาน โดยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้มีความกระตือรือร้นในการเรียน แรงจูงใจในการเรียน คือ การนำความรู้ไปใช้ต่อยอดในการทำงานให้ดีขึ้น ชอบการเรียนที่มีแผนการสอนและเป้าหมายชัดเจน เช่น มีการกำหนดและมอบหมายงานล่วงหน้า รวมถึงมีการกำหนดวันเวลาส่งงาน ซึ่งทำให้สามารถที่จะบริหารจัดการเวลาได้ รวมถึงชอบการเรียนที่มีการกำหนดโจทย์หรือประเด็นปัญหาให้ได้คิด ได้ร่วมอภิปรายกับผู้อื่น ทำให้ตนมีโอกาที่จะได้แบ่งปันความคิดให้แก่ผู้อื่น รวมถึงได้รับฟังมุมมองจากผู้อื่นด้วย

แนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เอื้อต่อลักษณะของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ คือ การช่วยให้เป้าหมายการทำงานมีทิศทางที่ชัดเจน ให้สามารถบริหารจัดการงานได้ด้วยตนเอง ด้วยกลุ่มนี้เป็นคนที่มีลักษณะมุ่งความสำเร็จ มุ่งงาน และสามารถที่จะบริหารจัดการตนเองได้ การสร้างความกระจำงให้เห็นภาพรวมของกระบวนการวิจัยว่า ต้องดำเนินการอะไร อย่างไร และการวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา เช่น การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน การกำหนดระยะเวลาที่จะใช้ในการดำเนินการ ฯลฯ ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลเข้าใจงานในภาพรวมได้ดี มองเห็นภาระงานและกรอบเวลา ทำให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายการทำงานได้ รวมถึงสามารถจัดการบริหารเวลาให้ทำงานในแต่ละขั้นตอนของการทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จ

2. ลักษณะผู้ประสานสัมพันธ์

ผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะของผู้รักสังคมเป็นคนร่าเริง สนุกสนาน ชอบการเข้าสังคม มองโลกในแง่ดี จูงใจคนอื่นได้ง่าย ทำอะไรจะคิดถึงความรู้สึกของผู้อื่น เป็นที่พึ่งพาของคนรอบข้างได้ดี ชี้เป้า เบี่ยงเบนความสนใจตนเองได้ง่าย มักจะให้ความสนใจในเรื่องใหม่ ๆ ชอบทำอะไรหลายอย่างในเวลาเดียวกัน จึงไม่ค่อยจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องทำ ลักษณะที่เป็นจุดแข็ง คือ สามารถเข้ากับคนอื่นได้ง่าย สำหรับลักษณะการทำงานของกลุ่มผู้มุ่งงาน จะพบว่า ชอบงานที่จะทำหน้าที่เป็นผู้นำ ทำให้มีโอกาสประสานงานและได้พูดคุยกับคนอื่น ๆ ชอบงานใหม่ ๆ ที่มีความท้าทาย เพราะทำให้รู้สึกตื่นเต้นกับงานและเปิดโอกาสได้ศึกษาข้อมูลใหม่ ๆ ที่สนใจ รวมถึงงานที่ไม่มีรูปแบบตายตัว ที่เปิดโอกาสให้ได้คิดริเริ่ม หาวิธีการใหม่ ๆ ในการทำงาน ได้บริหารจัดการด้วยตนเอง จะทำงานได้ดีหากไม่มีคนมากดดันหรือตำหนิ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม แต่ต้องอยู่ภายใต้บรรยากาศที่ผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ทุกคนพูดคุยกัน แลกเปลี่ยนกัน มีการหยอกล้อกัน ในส่วนลักษณะการเรียนของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ พบว่า แรงจูงใจสำคัญในการเรียน คือ ความสุขและการได้พิสูจน์ความสามารถของตนเอง ซึ่งบรรยากาศการเรียนที่ทำให้มี

ความความสุขและเรียนรู้ได้ดี คือ การเรียนที่เปิดโอกาสให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติมากกว่า การบรรยาย อยู่ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ไม่กดดัน มีความรู้สึกเป็นกันเองระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ไม่ถูกดูหรือ ถูกตำหนิ ดังตัวอย่างคำพูดว่า “ชอบบรรยากาศที่เป็นกันเอง ประมาณบรรยากาศสนุกสนาน ไม่ใช่มาบอกว่า แบบนี้ ผิด แบบนี้ไม่ใช่ซะ”

แนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เอื้อต่อลักษณะของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ คือ การตั้งเป้าหมายการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา เพื่อช่วยกำกับการทำงานให้สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามเวลา ไม่วกแวกไปกับสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามา ดังตัวอย่างคำพูด เช่น “ถ้าอาจารย์ตาม จะเร่งตัวเองขึ้นมาหน่อย จะพยายามมากขึ้น เอาเรื่องอื่นออกไปก่อน แล้วมาทำตรงนี้” และที่สำคัญ คือ การสร้างบรรยากาศการให้คำปรึกษาที่ไม่ตึงเครียดจนสร้างความกดดัน การให้ความเป็นกันเอง และการเปิดโอกาสให้ได้พูดคุย ได้ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ รวมไปถึงการจัดให้มีรูปแบบการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ทำให้ได้เจอเพื่อน เพื่อให้ได้พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิด แบ่งปันประสบการณ์ และช่วยกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนางาน

3. ลักษณะผู้นอมนับ

ผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มผู้นอมนับมีลักษณะเป็นคนใจเย็น เป็นผู้ฟังที่ดี ชี้แจงใจ ไม่ปฏิเสธคน มีความประนีประนอมสูง มีความอดทนและความยืดหยุ่นสูง เข้ากับคนได้ง่าย หากมีเรื่องขัดแย้ง จะเลือกที่จะไม่ได้ตอบกลับ จะยอมคนเป็นส่วนใหญ่เพราะไม่ชอบความขัดแย้ง เป็นคนทำงานค่อนข้างช้า จะทำแบบค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้มองว่า การตัดสินใจช้า การขาดความรอบคอบในการทำงาน และความชี้แจงใจเป็นจุดอ่อน ซึ่งทำให้ตนเป็นคนไม่กล้าที่จะพูดตรง ๆ และทำงานช้า สำหรับจุดแข็ง คือ การเป็นคนที่ได้รับฟังผู้อื่นได้ดี ใจเย็น และมีความอดทนสูง ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ชอบการทำงานเป็นกลุ่ม แต่เมื่ออยู่ในกลุ่มจะเป็นผู้ตามที่คอยช่วยงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น จะแสดงความคิดเห็นต่อเมื่อมีคนซักถาม จะเป็นผู้ฟังมากกว่าผู้เสนอความคิดเห็น ส่วนใหญ่จะเลือกทำงานที่ตนเองมีความคุ้นเคยที่สามารถทำไปทีละเล็กทีละน้อย ขอบงานที่มีการกำหนดขั้นตอนและรายละเอียดการทำงานที่ชัดเจน เพื่อที่จะทำงานได้ถูกใจและถูกต้องตามที่ได้รับมอบหมาย ดังตัวอย่างคำพูดที่ “ชอบงานแบบเป๊ะ ๆ ตามสเปคมากกว่า ไม่ใช่ทำไปแล้วก็ไม่ถูกใจอีก” หากได้รับงานที่ไม่คุ้นชินหรืองานที่เร่งรีบ จะรู้สึกเครียดและกดดันมาก ลักษณะการทำงานที่ช่วยผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ทำงานได้ดี คือ การทำงานที่ทุกคนร่วมด้วยช่วยกัน อยู่ในบรรยากาศที่เป็นกันเอง หากอยู่ในภายใต้สถานการณ์ที่มีความกดดัน ความขัดแย้ง หรือมีการโต้เถียง จะทำให้รู้สึกเครียด และหากได้รับคำตำหนิ จะให้เกิดความย่อท้อง่าย ลักษณะการเรียนของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ คือ ชอบเรียนรู้อิสระในบรรยากาศผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ได้ทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน รวมถึงการได้รับการสนับสนุนและการได้กำลังใจจากกลุ่มเพื่อนที่ จะคอยช่วยเหลือกัน รับฟัง ให้คำแนะนำ และกำลังใจกันและกัน

แนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เอื้อต่อลักษณะของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ คือ การที่อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยวางแผนการทำงาน พร้อมมอบหมายให้งานทีละนิด โดยระบุแนวทางการทำงานที่ละเอียด ชัดเจน เป็นขั้นตอนที่ปฏิบัติตามได้ รวมถึงให้เวลาในการทำงาน เพื่อให้ทำงานอย่างค่อยเป็นค่อยไป ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้มองว่า อุปสรรคสำคัญในการเรียน คือ การที่ไม่สามารถจัดการกับตนเองได้ ส่งผลให้รู้สึกผิดที่ทำงานได้ไม่ต่อเนื่อง ประกอบกับมีความกังวลสูงในเรื่องการตอบผิด ความกลัวที่จะถูกดูหรือโดนตำหนิ และความชี้แจงใจ ทำให้ไม่ค่อยจะเข้าหาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำหรือคำปรึกษา หรือไม่กล้าถามเมื่อมีข้อสงสัย จึงต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้เข้าหาก่อนและคอยช่วยกำกับติดตามงานอย่างต่อเนื่อง แต่ต้องไม่สร้างความกดดัน ดังตัวอย่างคำพูดว่า “อยากให้อาจารย์ตามงาน

กระตุ้นให้เราส่ง แต่อาจใช้การกระตุ้นทางข้อความในไลน์ เช่น ถึงไหนแล้ว ไม่ต้องมาเจอกับอาจารย์ก็ได้ (หัวเราะ) แต่ใช้คุยทางโทรศัพท์ การคุยมันจะเข้าใจง่ายกว่า” นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ต้องการการสนับสนุนทางจิตใจด้วยการรับฟังปัญหาและการให้กำลังใจ ดังตัวอย่างคำพูดที่กล่าวว่า “กำลังใจสำคัญมากค่ะ อยากให้อาจารย์ถามบ้างว่า เป็นอย่างไรบ้าง มีอะไรอาจารย์ก็จะช่วยนะ” รวมถึงการจัดการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มย่อยที่มีเพื่อนมาพูดคุยและช่วยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ทำให้รู้สึกสบายใจและอุ่นใจ

4. ลักษณะผู้รอบคอบ

ผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะของผู้รอบคอบเป็นนักผู้สังเกตการณ์ที่คอยเก็บรายละเอียดและข้อมูล นักคิดวางแผน เป็นคนที่ละเอียดรอบคอบ คิดถี่ถ้วน มีความระมัดระวังตัวสูง จะใช้ข้อมูลและเหตุผลเป็นตัวตั้งในการตัดสินใจ จึงทำให้คนรอบข้างมองว่าเป็นคนช้า เป็นคนที่อ่อนไหวง่าย แต่ก็จะไม่ค่อยพูดหรือแสดงความรู้สึกให้ผู้อื่นรับรู้ ลักษณะการทำงานของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ คือ มุ่งความสนใจไปที่งานมากกว่าคน มีความจริงจังและมุ่งมั่นในการทำสิ่งต่าง ๆ เลือกที่จะทำงานเดี่ยวมากกว่าเป็นกลุ่ม แต่หากต้องทำงานเป็นกลุ่มสามารถทำได้ โดยจะมีบทบาทเป็นนักคิดของกลุ่มที่คอยรับฟังทุกความคิด เพื่อเก็บข้อมูลไปวิเคราะห์ เมื่อกลับกรองแล้ว จึงค่อยเสนอความคิดเห็น ขอบงานที่มีเป้าหมายชัดเจนที่ต้องใช้ความคิด ที่ได้คิดสร้างสรรค์และสามารถนำไปประยุกต์และพัฒนาต่อยอดได้ มากกว่าการทำงานเดิม ๆ ที่คุ้นชิน ลักษณะการเรียนของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ คือ ชอบการเรียนที่ช่วยเปิดมุมมองใหม่หรือให้ความรู้ใหม่ ๆ รวมทั้งการได้นำเสนอและรับฟังความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์จากผู้อื่น

แนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เอื้อต่อลักษณะของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ คือ การที่อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยสะท้อนในสิ่งที่นักศึกษาไม่รู้หรือไม่รู้ มีการให้ความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่นักศึกษายังขาดความเข้าใจหรือควรทำความเข้าใจเพิ่มเติม เช่น จัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เป็นการให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์เป็นระยะ เป็นต้น ดังตัวอย่างคำพูด เช่น “การให้ความรู้ของอาจารย์ที่ตรงกับประเด็นกับที่เราอยากอยู่ ที่เราไม่เข้าใจ เราคลุมเครือจริง ๆ แต่พอที่อาจารย์อธิบายชัด ๆ มันทำให้เคลียร์ เคลียร์เลย แล้วในบรรยากาศที่ให้ความรู้จริง ๆ ที่ไม่ได้กดดันเรา อันนี้มันช่วยให้เรา มันดีมาก ๆ” นอกจากนี้การร่วมกันวางแผนการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์และการกำหนดวันเวลาส่งงานให้เป็นกรอบ เพื่อช่วยให้นักศึกษากลุ่มนี้รู้สึกว่ามีอิสระในการวางแผนและดำเนินงานด้วยตนเองภายใต้เป้าหมายและกรอบเวลาที่ตนเองเป็นผู้กำกับ ซึ่งจะช่วยลดความตึงเครียดและความกดดัน รวมทั้งการติดต่อความก้าวหน้าเป็นระยะ โดยอาจมีการซักถามผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ

อภิปรายผล

ประเด็นข้อค้นพบจากการศึกษาที่ผู้วิจัยสนใจในการนำมาอภิปราย คือ

1. ผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนแม้จะมีความเป็นปัจเจก แต่มีลักษณะสำคัญบางอย่างที่คล้ายคลึงกัน โดยสามารถจัดเป็น 4 กลุ่ม คือ ผู้มุ่งงาน ผู้ประสานสัมพันธ์ ผู้เน้นรับ และผู้รอบคอบ การแบ่งกลุ่มตามลักษณะนี้สอดคล้องกับการแบ่งบุคลิกภาพตาม DISC Model ของ Marston ที่เป็นรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการวิเคราะห์และศึกษาบุคลิกภาพของมนุษย์ ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับลักษณะตัวตน บุคลิกภาพของมนุษย์ ซึ่งแบ่งคนไว้ 4 ลักษณะ ได้แก่ D (Dominance) I (Influence) S (Steadiness) และ C (Compliance) (Disc Profile, n.d.) ซึ่งกลุ่มที่ 1 ผู้มุ่งงาน มีลักษณะเป็นคนคิดเร็วทำเร็ว ชอบแก้ปัญหา ทุ่มเทกกับงาน มุ่งงานให้สำเร็จ มีความกระตือรือร้นในการทำงานให้สมบูรณ์ ชอบอิสระในการทำงาน และสามารถวางแผนงานและดำเนินการให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับบุคลิกภาพแบบ D (Dominance) ที่เน้นผลลัพธ์ของงานมากกว่าความสัมพันธ์ ตัดสินใจหรือทำอะไรรวดเร็ว ตรงไปตรงมา มีความ

กระตือรือร้นสูง ตอบสนองและแก้ปัญหารวดเร็ว ให้คุณค่ากับความท้าทายของงาน และการได้เป็นผู้นำที่ได้ควบคุมสถานการณ์และได้สั่งการ (DISCInsights, 2022) กลุ่มที่ 2 ผู้ประสานสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นคนร่าเริง ชอบเข้าสังคม เข้ากับคนง่าย ทำอะไรจะคิดถึงความรู้สึกของผู้อื่น เป็นที่พึ่งพาของคนรอบข้างได้ดี ชอบรู้สึกตื่นเต้นกับงานใหม่ ๆ หรือ การได้รับโอกาสได้ศึกษาข้อมูลใหม่ ๆ ที่สนใจ ชอบการทำงานเป็นกลุ่ม ที่อยู่ในบรรยากาศรื่นเริง ไม่เครียด ลักษณะดังกล่าวเป็นไปตามบุคลิกภาพแบบ I (Influence) ที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นคนชอบสังคม มองโลกในแง่ดี จูงใจคนได้ดี ทำงานเป็นทีมได้ดี (Disc Profile, n.d.) ในขณะที่กลุ่มที่ 3 ผู้น้อมรับ มีลักษณะเป็นคนขี้อาย ไม่ปฏิเสธคน มีความประนีประนอมสูง ชอบทำงานเป็นกลุ่ม มีบทบาทเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ ชอบการทำงานที่คุ้นเคย ที่มีขั้นตอนและรายละเอียดการทำงานที่ชัดเจนให้ปฏิบัติตามได้ สอดคล้องกับบุคลิกภาพแบบ S (Steadiness) ที่เป็นผู้ฟังที่ดี เข้าอกเข้าใจผู้อื่น เป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี พึ่งพาอาศัยได้ ทำหน้าที่เป็นผู้ไกลเกลียดได้ดี และมักเลือกทำในสิ่งที่คุ้นชินที่ทำเป็นประจำ เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่หรือได้รับมอบหมายสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อนจะรู้สึกคับข้องใจ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่ 4 ผู้รอบคอบ ที่มีลักษณะเป็นนักสังเกตการณ์ ที่คอยเก็บรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว ยึดเหตุผลเป็นหลัก เป็นคนจริงจัง ให้ความสนใจกับงานมากกว่าความสัมพันธ์ ชอบทำงานเดี่ยวที่เป็นงานที่มีเป้าหมาย และต้องใช้ความคิด ซึ่งสอดคล้องกับบุคลิกภาพแบบ C (Compliance) ที่เป็นคนละเอียด ชอบความสมบูรณ์แบบ ชอบคิดวิเคราะห์ ยึดติดกับรายละเอียด เน้นความชัดเจนถูกต้องกับข้อมูล ทำงานแบบใจเย็น ชอบการทำงานเป็นระบบขั้นตอน (Mind Tools Content Team, 2022; Ngamjonguljij, 2019) ลักษณะความแตกต่างที่พบจากการวิจัยนี้ทำให้เห็นว่า ลักษณะของบุคคลแต่ละกลุ่มไม่เพียงสะท้อนถึงลักษณะที่แตกต่างกันในเชิงบุคลิกภาพ แต่ยังส่งผลให้มีลักษณะการเรียนรู้และการทำงานที่แตกต่างกันด้วย ความเข้าใจนี้ช่วยทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาที่ชัดเจนและนำไปสู่การเข้าใจผู้เรียนมากขึ้นด้วย

2. ลักษณะของบุคคลมีอิทธิพลต่อลักษณะการเรียนรู้และการทำงาน ทำให้มีนักศึกษาแต่ละกลุ่มมีความต้องการในการสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ที่ต่างกัน การทำความเข้าใจกับลักษณะแต่ละกลุ่มจะช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถสนับสนุนและตอบสนองต่อนักศึกษาได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น สอดรับกับ Thaniwisai & Ruengtragul (2014) ที่ชี้ประเด็นว่า ควรมีการพัฒนาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตระหนักถึงคุณภาพการให้คำปรึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนเพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์นั้น อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เพียงต้องมีความรู้ความชำนาญในหัวข้อวิจัยและกระบวนการวิจัย แต่ยังสามารถบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ร่วมกับนักศึกษาได้ จึงจะทำให้เห็นนักศึกษาประสบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ Ritcharoon (2020) ได้ชี้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนสำคัญในการบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ร่วมกับนักศึกษา ซึ่งต้องมีการวางแผนการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยต้องมีความเข้าใจคุณลักษณะของนักศึกษา สามารถสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการทำงานร่วมกัน สร้างรูปแบบการสื่อสารติดต่อกันหลายช่องทางที่เหมาะสมกับนักศึกษา นอกจากนี้ในกระบวนการให้คำปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาต้องสามารถเสริมสร้างแรงจูงใจ ส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการทำวิทยานิพนธ์ ควบคู่ไปกับการช่วยให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้างานที่เกี่ยวกับการวิจัย พร้อมมีวิธีการบริหารจัดการที่ดี พร้อมทั้งต้องมีทักษะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถสื่อสารให้นักศึกษาเข้าใจได้ หรือทักษะการกำกับติดตามที่ต้องมีวิธีการดูแลและกำกับนักศึกษา ซึ่งคุณลักษณะที่แตกต่างของนักศึกษาทำให้การให้คำปรึกษาย่อมแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องรู้จักลักษณะของนักศึกษาให้ดี เพื่อให้บริหารจัดการและกำกับติดตามงานได้เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงหลักสูตรและการสอน วิชาเอกปฐมวัย ที่นักศึกษาเรียนผ่านระบบทางไกล ทำงานและเรียนไปพร้อมกัน

ส่วนใหญ่ไม่ได้อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ หรือปริมณฑล อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาจึงไม่ได้มีโอกาสเจอกันแบบเผชิญหน้าเป็นประจำ หรือมีโอกาสได้รับคำปรึกษาอย่างใกล้ชิดกันเหมือนในมหาวิทยาลัยที่เป็นระบบปิด ทำให้ขาดโอกาสที่จะทำความรู้จักนักศึกษาเป็นรายบุคคล ส่งผลให้อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าใจลักษณะและบริบทของนักศึกษา ซึ่งย่อมส่งผลต่อคุณภาพของการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพราะหากอาจารย์เข้าใจในตัวนักศึกษาและมองภาพนักศึกษาก่อนย่อมทำให้เกิดการทำงานร่วมกันที่สอดคล้องกับความต้องการหรือความพร้อมของนักศึกษา ซึ่ง Ngamjongulgij (2019) ชี้ว่า การเข้าใจและเข้าใจผู้เรียนนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้สามารถออกแบบกระบวนการเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจ สร้างแรงจูงใจ และพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาแต่ละคนมีลักษณะที่แตกต่าง ซึ่งความแตกต่างนี้ทำให้ต้องการสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จแตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาได้ ดังนี้

1.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของผู้เรียนทั้ง 4 ลักษณะนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจว่าผู้เรียนมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ทำให้มีการแสดงออก การตอบสนอง ลักษณะที่ใช้ในการเรียนไม่เหมือนกัน ความเข้าใจนี้จะช่วยให้อาจารย์มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล เกิดความเข้าใจ เข้าใจ ส่งผลให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

1.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับการสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระให้ตรงกับลักษณะผู้เรียน ทำให้เกิดความเข้าใจว่า ควรปรับวิธีการให้คำปรึกษาให้มีความหลากหลายเพื่อช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จ เช่น สำหรับนักศึกษาที่มีลักษณะเป็นผู้ประสานสัมพันธ์ และผู้น้อมรับ มีลักษณะเข้ากับคนง่าย ชอบการทำงานร่วมกับผู้อื่น ชอบบรรยากาศที่มีการได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกัน ควรจัดรูปแบบการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่เปิดให้นักศึกษาได้ช่วยกันคิดและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในขณะที่นักศึกษาที่มีลักษณะเป็นผู้มุ่งมั่นและผู้รอบคอบ ที่มีความมุ่งมั่นสูงและมีเป้าหมายการทำงานของตนเองควรให้รูปแบบการให้คำปรึกษาแบบเดี่ยว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

นักวิจัยสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้มาพัฒนาเป็นโปรแกรมการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระสำหรับนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล

References

- Buajeen, A., Boonsri, N., Tantatsanawong, P., Paiwthayasiritham, C., & Nilvisase, S. The level of factors which affect the duration of the study for graduate students, Silpakorn University. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 10(3), 1489-1502. [In Thai]
- Butwong, S. (2022). Factors affecting the success of thesis writing of graduate students, Faculty of Science, Mahasarakham University. *Mahamakut Graduate School Journal*, 20(1), 86-96. [In Thai]

- Disc Profile. (n.d.). *DiSC styles*. <https://www.discprofile.com/what-is-disc/disc-styles>
- Disc Profiles 4u. (2022). *DiSC explained*. <https://www.discprofiles4u.com/pages/disc-explained>
- DiSC Insights. (2022). *DiSC personality styles*. <https://discinsights.com/disc-personality>
- Dominguez, R. (2006). Completing the dissertation: It's not only about academics. *College Teaching Methods & Styles Journal*, 2(2), 21-24.
- Equitable Education Research Institute. (2022, March 2). *Understanding learners' contexts*. <https://research.eef.or.th/empathy/> [In Thai]
- Gamegade, W. (2010). *Research methodology in behavioral sciences* (3rd Edition). Bangkok: Chulalongkorn Printing Press.
- James, R., & Baldwin, G. (1999). *Eleven practices of effective postgraduate supervisors*. Australia: Centre of the Study of Higher Education.
- Khotsumart, D. & Apipalakul, C. (2012). Factors affecting graduation periods of graduate student, Khon Kaen University. *Journal of Education Khon Kaen University Graduate Studies Research*. [In Thai]
- Mind Tools Content Team. (2022). *The DiSC Model*. <https://www.mindtools.com/aussi4e/the-disc-model>
- Ngamjonguljij, W. (2019, July). *Understanding students in digital age using DiSC model*. In Sirinthorn Sinjindavong (Ed.) *Proceedings of exhibition in teaching and learning* (pp.157-173). Teaching and Learning Support and Development Center, Sripatum University. https://issuu.com/tlcpu/docs/proceedings_of_exhibition_in_teaching__learning_2 [In Thai]
- Notifications of the Commission on Higher Education Standards Regarding Standard Criteria for Graduate Studies Programs B.E. 2022. (2562, 27, September). *Royal Thai Government Gazette*. Book 139. Special chapter 212. p. 21-32.
- Ritcharoon, P. (2020). Successful thesis management. *STOU Educational Journal*, 13(2), 1-14. [In Thai]
- Thanwisai, S. & Ruentragul, A. (2014). Effects of perfectionism and support of adviser on graduate students' thesis progress with multiple mediators. *An Online Journal of Education*, 9(2), 577-590. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/20427>. [In Thai]